

2000 сылга — 2000 үтүөдьыала

4 км. усталаах бүтэй баар!

Хаһыат корреспондента Хама-батта нэһилиэтин баһылыгы Н.Д. Захаровы көрсөн туох үлэ-хамнас ытыллыбытын ыйыталааста.
- Николай Дмитриевич, бүтүн республикатаагы «2000 сылга 2000 үтүө дьыала» хамсааһынга эһиги нэһилиэкпит туох былааны ылыммытай?

- Тья сириэни культура дьэтин капиталнай өрөмүөнүн, Кэп-кэмэ үрэххэ туристической базаны тутууну туох даҕаны көпсөтиитэ суох киллэтэртбиттэр этэ. Итини таһынан көрдүү, чэбдигирдии уонна көлөппүнэни суох оноруу үлэлэрэ былааннамыттар.
- Дэрэбинэни көрдүчүгэ

туох үлэ ытыллына?

- Үгүс киһи-сүөһү олорор дэрэбинэтин көрдүү-биллинг кэмгэ тулалыыр эйгэни харыстааһынга, тыһнар салгыны чэбдигирдиитэ, онон дьон-сэргэ доруобуйатын тупсарыыга быһаччы оруулаах. Нэһилиэк олохтохторо итини таба өйдөөн тэрилтэлэр, олорор дьэилэр тастарыгар маһы олордуну икки түһүмэтинэн ытарга сорууда ылыммыттар.

Сааскы кэмгэ тэрилтэлэр, бирдиилээн ыаллар 300 маһы олортулар. Иккис түһүмэххэ күһүн маһы олордуну өссө күргүөмнээхтик ытар былааннаахпыт.

Вөһүлэктин чэбдигирдиигэ туох хамсааһын табыста?

- Бүтэй тутуугу, штакетник оноруугу анаан саас 200 кв. м. сирдйэ, остуолба уонна синнигэс маһы кэрдэн бөһүлэктитигэр киллэрбипит. Ити мастан кытылга 4 км. усталаах бүтэй тутан бүтэрбипит. Аны кылабыһаны

уонна свалканы тоҕор сирин күрүөлүөхтээхпит. Быраан аартыгы суолун оноруугу баһынай хаһаайыстыбалара үлэлиэхтэрэ. Ол курдук баһынай хаһаайыстыба баһылыга В.В. Федоров быйыл саас өрөмүөнү үлэни сағалаата.

Бөһүлөк иһигэр Кыайы аатынан уулууса өрөмүөнүгэр «Дьулуур» дьэ-уот фондата смета оноруохтаах. Ол быһаарылына суолу тутар-өрөмүөнүүр «Нам ГҮП» ылсыахтаах.

- Кэлин сылларга биһиги улууспутугар көлөппүнэни хомуйааччылар Жатайтан, Дьоккуускайтан пенсия иһиллэр. Көлөппүнэни суох оноруу үлэтин кытта билиһинэр эрэ.

- Бааһынайдар ордук сизэмэ ыһыгынан, оҕуруотунан дьарыктанааччылар, ону тэнэ биридиилээн дьон сирин хорутан, көлөппүнэ-

ни үргээн, ыраастаан нэһилиэк территориятыгар суох онордулар. Бу үлэ биир-икки сылынан кыайан бүппэт. Онон сыллата система-лаах үлэни ыктыахпытна эрэ туох эмэ түмүккэ тийиэхпит.

Эн СДК капиталнай өрөмүөнүгэр уонна Кэпсэмэ туристической базаны тутууга туох былааннаахтыгыны?

- СДК капиталнай өрөмүөнүгэр тутуу биригээдэтэ, анал техника, үгүс матырыйаал наада буолуохтаахтар. Хамнас төлүүр, техниканы наймылаар, матырыйаалы бэлэмниир, атылаар кыахпыт, үп-харчы да суохтар. Онон ити үлэни общественность күүһүнэн ыктыахпыт диер кыабын суох.

Онтон туристической базаны тутууга документацияны эрдэт-ини атах тэпсэн олорон ытан баһаардахха хамсааһын тахсын сөп.
Кэпсэттэ В. Сыромятников

«ЭКОНОМИЧЕСКАЯ КРИЗИС СҮРҮН БИРИЧИИНЭТЭ - КОДЬҮҮҔЭ СУОХ ГОСУДАРСТВО», — ДИИР ПУТИН

РФ Федеральной Мунһаар посланиетыгар президент Владимир Путин Россияга ордук сыгыты проблеманан уустук демографической быһыһы-майгыны ыйда.

«Биһиги, Россия гражданаара, сыл аайы аҕыйаатар аҕыйаан иһэбит», дойдуну нэһилиэтин ахсаана сыллата 750 тыһыынча киһинэн аҕыйыр диэтэ киһи.

«Өскөтө сабадалааһыннары итэҕйдэххэ, аны 15 сылынан россиянар 22 мөлүйүөн киһинэн аҕыйахтарын сөп» диэн В. Путин бэлиэтээтэ. «Манньк хабаатты салҕанан бардагына, нация тыһнаах буолуута кутталга киерэр» диэтэ.

«Дьон уйгута — былаас сүрүн сорууга» диэтэ Президент.

Бэйэ суолун талыы эбэтэр атыттар опытарын ылыныы туһунан элбэхтик этиллэрин президент бэлиэтээтэ. «Өскөтө Россия мөлтөүрүн хаалларына, дьэ кырдык таларытыгар тийиэхпит, ол эрэн бу мөлтөх государство талан ылыыта» диэтэ В. Путин.

«Россия соҕотох талан ылыыта — диэн бэлиэтээтэ киһи — күүстээх буолуохтаах — аан дойдутаагы сообуостова утары турбакка, киһини кытта бииргэ». «Бары предпринимателлэр, бизнесменнэр, чиновниктар, хас биридии гражданин дойдуну иннигэр эппиэтинэһин диригник өйдүөхтээх» диэн Президент бэлиэтээтэ.

Салҕанан бара турар экономической кризис сүрүн биричиинэтинэн государство кодьюүгэ суоҕа диэтэ В. Путин. «Сорох эйгэлэргэ государство наһаа ороһор, оттон ханна наадалаахха болгомтото суох» диэн бэлиэтээтэ. «Экономической реформа сүрүн мэхэйдэрэ — үрдүк нолуоктар, чиновниктар сирээ суох быһыылара, криминал кизптээһинэ» диэтэ. «Кодьюүгэ суох государство — киһи этэринэн — үһүн уонна дириг экономикай кризис сүрүн биричиинэтэ».

«Биһиги экономикабыт сырьевой хайысхалааҕа салҕанан барар», аан дойдуну сыаналартан тутулуктанар, «экономика биллэр ирээтэ билигин да күлүккэ баар» диэтэ В. Путин.

Государство иһэ ураты ыарахан проблема, ол «государствога кутталы үөскэтэр. Истэри төлөөһүнгэ бюджет дохуотун үс гыммыт бииртэн кырата суоҕа ороскуоттанар» диер Президент. Киһи этэринэн «популистская политика олоҕурбут экономика сиртибэлэринэн буоллубут».

«Экономикага государство тутуах оруола, Президент санырынан, экономической көңүлү көмүскээһин. «Экономикага государственнай сүрүннээһин ис хоһоно сорох салааларга государство экспансията уонна талылыытыта»

ры өйөөһүн буолбатах, бас билии бары формаларын чааһынай инициативаларын көмүскээһин» диэтэ государство баһылыга.

«Бүгүн экономической үлэни-хамнаһы бары хаачахтыыллар — федеральной, региональной уонна олохтоох былаастар» диэн киһи билиннэ.

«Миэстэтигэр экономической көңүлү хаачахтыырга ханньк баҕарар холонууну конституционай суоҕун быһыытынан бохсорго» Президент ыһырдэ. В. Путин этэринэн «олорор дьэини, учаастагы, атын да хамньыр, хамнаабат баайы-дуолу бас билиигэ мөкүтүлээһиннэр» наадалар. Билигин усулуобуйага рынок субъектара тэнэ суохтарын Президент бэлиэтээтэ. Киһи олоҕо суох бары чэпчэтиллэри уонна преференциялары ууратарга ыһырдэ. «Государственной средстволары, льготалары уонна квоталары биэриигэ тэн сыһыан» наадатын В. Путин бэлиэтээтэ.

«Экономикага государство үлэтин улахан суолталаах хайысхаларынан киһи «предпринимателлэри административнай батталтан бохсоһуну», сырдык финансовой системаны, кырдыккаах социальная политиканы хаачахтыыһы ааттаата.

В. Путин сүрүн болҕомтотун нолуогу наматыгы наадатыгар туһаайда. «Бу хайысхара бастакы хардыы онорулуна, бу суолунан өссө салгы барыаһын» диэтэ Президент. Киһи санырынан «кэнники сыллар саамай сыгыты проблемаларыттан биридэстэринэн толкуйа суох нолуоктааһын этэ». «Бүгүн саҕа быраабылалар бэрлэллэр, ол эрэн үлэ олус бытаанньк уонна ырааханньк барар» диэн В. Путин билиннэ.

Билигин туттулла сылдьар таможеннай системаны кодьюүстэринэн ааҕыахха саатамат диер киһи. «Билигин таможеннай дьаһалымсыһы таһымыгар манньк система арай коррупцияны өйүүр» диэн В. Путин бэлиэтээтэ.

Киһи этэринэн «таможеннай системаны судургутутоохха, тарифтар ставкаларын биер тэнгына олохтоохха».

Итини тэнэ Президент «гражданской уонна политической көңүллэри араҕаччылыахпыт, чэлгийэ сайдыыга усулуобуйаны тэрийиэхпит» диэтэ. Ону тэнэ «күүстээх былаас күүстээх утарылаһааччыга наадыр», олору кытта дойдуну сайдыытын проблемаларыгар көпсөтиэххэ сөп диэн Президент бэлиэтээтэ.

В. Путин этэринэн Россияга «маассабай өйөөлүнэн туһанар» партиялар наадалар, киһиэхэ «чиновниктар» партиялара наадата суохтар, олор опыт көрдөрүүнэн

«тепличной усулуобуйалара» мэлийдэ да, симэлийэн сүтэллэр.

Президент бэлиэтээбитин курдук, Россияга билигин «гражданская общество каркаһа эрэ тутулуна, дьаныардаах үлэ наада», бу общество государство партнера буоларын туһунан.

Маньаха В. Путин «личность уонна общество интэриэстэрэ дьүүрэлэнигин демократической государство эрэ хаачахтыыа» диэн бэлиэтээтэ. Президент этэринэн «личность көңүлү хаачахтыыа итинэн предпринимательствон сайыннарыыга государственной инструменнары туһанарга» үөрэниэххэ наада.

Чечняга контртеррористической операция Россия сууллар кутталын туоратарга көмөлөстө диэн В. Путин иһитиннэрдэ. Кэнники сылларга Чечня сирэ-дойдута аан дойдутаагы террористической күүстэр дьингээх плацдармнарынан буолбута диэн киһи бэлиэтээтэ, олор дьайыылара РФ биер сомотугар кутталы үөскэтэллэр.

Онон диэн бэлиэтээтэ Президент, контртеррористической операция эрэ дойдуну территорияльной бүтүн хаалытын хаачахтыырга көмөлөстө диэн бэлиэтээтэ. Бу проблеманы быһаарыыга сүрүн оруолу байаһынайдар ылалларын киһи ыйда.

Россия бэйэтин национальной интэриэстэригэр олоҕурбут самостоятельной тас политиканы ытар уонна инникитин да салҕан ытыыага диэн В. Путин эттэ.

Российскай тас политика прагматизм принциптигэр, кодьюүскэ уонна государство бастакы учараттаах национальной интэриэстэригэр олоҕуруохтаах диэн киһи бэлиэтээтэ. Маньаха Президент Россия билигин тас агрессия саҕа көрүгүн — аан дойдутаагы терроризмы кытары утары харыста, дьингинэн «бэйэтин суверенитетыгар суоһааһыны» кытта диэн Президент эттэ.

Ол эрэри, диэтэ В. Путин, Россия аан дойдутаагы терроризмы утары охсуһуута кыраньысса таһыгар үксүтэр өйдөнүллүбэт, «калэччи» көрдөрүллэр. Итинэн сибээстээн государство баһылыга тас политика соруктарын ортотугар Россия аан дойдутаагы терроризмы утары охсуһуутун быһааран биэриигэ кыһамньы наадатын бэлиэтээтэ.

Россия аан дойдутаагы экономической проблемаларга, глобализация процесстарыгар тардылына диэн В. Путин бэлиэтээтэ. Аан дойдуга информационай эйгэргэ тахса турар төрдүттэн уларыһыларга «биһиги утуян сытыа суохтаахпыт» диэн Президент ыйда.

«Президентский вестник» бюллетенэ А. ВАСИЛЬЕВ тылбааһа

АТЫРДЬАХ ЫЙЫТТАН ПЕНСИЯ ЭБИЛЛЭР

Москва. От ыйын 10 күнэ. Атырдыах ыйын 1 күнүттэн РФ 22 мөлүйүөнтөн тахса гражданаара пенсияларыгар биллэр эбиллини ылыахтара диэн эттэ «ИНТЕРФАКС»-ка интервьютугар РФ үлэ уонна социальная сайдыыга министр Александр Починок.

Саҕа, 113-с сокуонунан киһи барыта пенсияны ылбатынан диэн бэлиэтээтэ киһи, эбиллини кээмэйэ тэнэ суох. Тоҕо диэтэххэ, саҕа сокуонга гражданин орто хамнаһа уонна дойдута орто хамнас сыһыаннара учуоттанар.

«Уолаан коэффициентны учуоттаан, сокуонунан ааһыллар пенсия 104 солк. эбиллэн, ыйга 882 солк. төлөнүө. Оттон атырдыах ыйын 1 күнүттэн пенсияны саҕа ылааччыларга эбиллини 193 солк., ыйдаагы пенсия 805 солк.

А. Починок бэлиэтиринэн индексациялары учуоттаан туран, быйыл пенсия 29 бырыһыан улаатар, ити 2000 сыл бюджеттыгар көрүллүбүт инфляция тэтимиттэн балаҕа үрдүк.

Штаб мунһаага

СИТЭ ВЙДҮҮ ИЛИКТЭР

От ыйын 17 күнүгэр сүөһүнү уорууну, баһаары, наркотигы утары охсуһууну сүрүннүүр штаб учараттаах мунһаага буолла. Мунһаагы штаб салайааччыта, баһылык э.т. А.Н. Ядреев салайан ытта.

ИДЬУО начальнига П.А. Зырянов нэдиэлэ иһигэр туох үлэ ытыллыбытын отчуоттаата. 1129 транспорт бэрэбиэркэлэммит, 15 бракоуол толоруллубут. Гр. Ивановаттан туох да докумуона суох 40 бытылыка водка былдьаммыт. Гр. Калугина уонна Кондакова болдьобун инниэ кыһыл каптаас үргээн иһэн тутуллубуттар. Суботага туох да докумуона суох «Тойота-корса» массына тутуллан стоянкага туруоруллубут. Өрөбүл күннэргэ 2-с нүөмэрдээх постка «Туораах» уонна «Күөнэх» баһынай хаһаайыстыбалар тахсыбатахтар.

Штаб чилиэнэ, сир комитетын председателэ С.И. Местников Модукка Хатырык нэһилиэктэрин бэрэбиэркэлээбитин түмүгүнэн отчуот онордо. Хатырыкка штаб тэриллитит, биридэ мунһаахтаабыттар, үлэ былаана оноруллубут, сыһыалан сирдэрин анаабыттар эрэри анал бэлиэлэри туруорбатахтар. Көлөппүнэни суох онорууга иккитэ субуотуньуктаабыттар, дөтсэд коллектива уонна биер түөлбэ тахса сылдьыбыттар. Дьонго бэрлиллэр справкалары барытын баһылык бэйэтэ илии баттаан биэрэр. Общественной инспектордары анаабыһыт диэн тыһынан эппиттэр. Ыаллары кэрийэн баһаартан сэрэхтээх буолууга инструктаж кыһыттар эрэри күнэ-дьыла турбатах.

Модукка баһылык солбуйааччыта көрсүбүт. Докумуон барыта баһылыкка баар диэн буолбт. Штаб тэриллититин туһунан дьаһал баар диэбит, сыһыалан сирэ онорулла турар диэн буолбт. Көлөппүнэни үргээһингэ дьаһалта уонна почта үлэһиттэрэ субуотуньуктаабыттар. Үс киһиэхэ справка бэрлиллит. Баһаартан сэрэхтээх буолууга үлэни лесхоз

үлэһитигэр сүктэрбиттэр. Ыалы кэрийэн илии баттаһыттар эрэри күнэ-дьыла эмиэ туруоруллубатах.

Мань таһынан 2 Хомустаах баһылыга П.Е. Тарскай үлэтин отчуоттаата. Киһи иһитиннэригинэн 11 киһилээх штаб тэрийбиттэр, онон нэһилиэтинэ бары араҕатыттан хаба сатаабыттар (оскуола, кулууп...), биридэ мунһахтаабыттар, үлэ былаанын турмунаабыттар. Бу нэһилиэк атыттаран урагыта диэн көлөппүнэ өлгөмүк үүнэр, онон манна ордук болгомторун уурбуттар, дьаһалта үлэһиттэр тахсан үргээбиттэр, ол эрэри саамай күүс-көмө буолар баһынай хаһаайыстыбалара иллэҕнэрэ суоһунан көмөлөспөккө сылдьаллар эбит. Сыһыалан сирдэригэр бэлиэ ыйы иликтэр, баһаартан сэрэтэр үлэни лесхозка сүктэрбиттэр. Общественной инспектордарга киһи булбатахтар.

Отчуоттартан иһиттэххэ, нэһиликтэр баһылыктара, нэһилиэтинэ билигин даҕаны дьаһал суолтатын ситэ өйдүү иликтэр, үлэ кыһамньылар ситэтэ суох. Онтон аны күһүн сылдьыбыт, сүөһүбүт сүтэһүнэ, биер эмгэ баһаар буолаһына дьэ «бабат» дии түһүөхпүт. Онтон ыччапыт көлөппүнэни тардан бардагына дьыалабыт өссө уустугура...

Мунһах түмүгэр манньк ис хоһоонноох баһаарылар ылыһыннылар:

1. Тэрилтэлэр, баһынай хаһаайыстыбалар постарга дьуһуурустубаҕа тахсыбат түгэниригэр массыналарын туруорарга.
2. ДРСУ (Федоров А.С.) от ыйын 21 күнүгэр диэри 1-кы нүөмэрдээх постка суолу кэңтэригэр соруудахтаанна.
3. Нэһиликтэр дьаһалтара нэдиэлэ иһинэн административнай комиссиялары тэрийэллэригэр.
4. Маҕаһыһынар 10 күн иһинэн куттал суох буолуутун хаачахтылар, ол туолбат түгэнигэр сабылаллар.

В. РЫКУНОВА

СЭРИИ КЭМИН ОБОЛОРО: ИТИЛЛИБИТ ИЭСПИТИН ТОЛОРОН

(Бүтүүтэ. Иннип 81№-гэ көр)

1947 сьл тохсунньу 1 күнүнээри райсовет исполкомун отчуотугар Хамафатта детдомун туһунан манньк суруллар: «Детдом туруга уопсайынан ортоно сыаналанар. 70 итиллээччи олоор. Таңастара, астарга үчүгэй. Үөрөү билии атын оскуолалар гинээринээргэ быдан үрдүк. Дисциплиниэ да сөбүгэр. Оруну үлэү иити үчүгүйдик тэриллэр. Оттук маһы сөп буолары бэлэмнээбиттэр. Сайын устата 25 сүөһүгэ уонна сылыга оту бэлэмнээн тизибиттэр. Хонуу лууга, отон да хомуллубут»

Оройуон салалтата ити курдук детдом үлэтигэр сөптөөх үрдүк сыананы биэрбитэ. Роман Семенович директордаах коллектив айымньылаах үлээн дьонго-сэргэ кизинник биллибитэ. Оролоор саас огуруот аһын олордунан дьарыктаналлар. Сайыны быһа көрөллөр, бүөбүйдииллэр. Хапһыста, огуруу, хортуопшуй, луук олгом үүнүүтүн ылааллара. Детдомна ат баар, уу мэдди таһылар. Үлэни оролоор толороллор. Детдомна олоруттар бука бары улахан махталы этэллэр. Итиллэн, үөрэнэн үлэит буолбуттар оройуонга, республикага биллэр дьонно үгүстэр, Яковлева-Алексеева Дьокуускай куорат Табаҕа лесокмбинатыгар оро музыкальной оскуолатын директора, ССРС культураны туйгуна бу курдук ахтан суруйар: «Мин Ньурба оройуонугар төрөөбүтүм. Ийэлээх арам өлөннөр икки саастаах балтыбынаан тулайаах хаалбыппыт. Арай биридэ улаханник ыалдьан, балыһаттан тахсан, суорҕан-тэллэх киһитэ буолан, үөрэмэккэ сыттаһына, букатын билбэт киһим, сылаастык-сымнаастык миниги кытта кэпсэттэ: «Тукаам, өйдөөх бадайы сирэйдээх-харахтаах оро эбиккин, миниги кытта барсыан дуо» диэтэ. Мин сөбүлэстим. Ол кэнниттэн сотору мииниги Нам оройуонугар баар детдомга таһаарда. Кэнники билбитим, ол киһим Роман Семенович эбит. Ол сылдьан, мин дьолбор, мииниги таба көрөн, өлөрбүтүн быһаан турар. Мин санаабар, дьол хараҕа суох дириллэрэ сөп эбит. Саха Республикаһын үгүлээх учуутала Михаил Михайлович Шапошников бу курдук суруйбута. «Намнаагы детдомга 1949 — 54 сылларга Хамафатта 7 кылаастаах оскуолатын бүтэриэхпэр диэри олорубутум. Итиллибит биһикини — Нам детдомун күндүтүк саныбын, сүрээбим сылаанньыар, үөрэбин-көтөбүн». Хатырык олохтоогу Муксунова-Поротова Анна Николаевна суруйар: «Хамафатта детдомуттан итиллэн, бу бачча элбэх оролоон, кинилэри иитэлээн, киһи-хара онортоотум диэхпин баһарабын. Сут сылларын этэнгэ аһан, тыһынаах халалыт үөрүүм, махталы улахан, Хамафаттага детдомга ыһыт үчууталбар Роман Семеновичка, детдом итээччилэригэр барҕа махталбын тиздэбин».

Оттон бу Өлүөхүмэ улууһун 1 Нөөрүктээйи нэһилиэгэр олоор Соловьев Афанасий Егорович суруга: «Роман Семенович ыраас дьуһалаах, кизин билиилээх, уопсай тылы дөбөнүк булумтуо, аҕалы аһыныгаас майгытынан, үөрэтэ-такайа сылдьарынан, аан бастаһынан тулайаах оролоор куттарынсүрдэрин туппуга. Оролоор үөрэххэ, үлэү, кизин билиигэ үһүйбүт киһинэн биллэр». Улуу сөбүлээгин гражданина, Салбан нэһилиэгин дьаһалтатын специалистһа Ф. Д. Ушницка манньк тылаах-өстөөх: Роман Семенович саллааччылаах коллектив үлэлээн, биһиги, тулаайахтар, киһи-хара буолбуппун дик кизин туттан, бигэттик этэбит. Ишпит оролоор дьон-сэргэ кэрэхсир үлэһиттэрэ».

Хамафаттатаагы республиканскай детдом үлэлээбит сылларыгар умнуллубат өйдөбүлү хаалларбыта. Улуу дьон бу детдом туһунан үчүгэй өйдөбүллээхтэр, көлүөнэттэн көлүөнэү оннук сыананы ыла туруоҕа. 1947 сыллаахха Саха АССР тэриллибитэ 25 сылын туолуутугар детдом коллектива бүтүннүү бу юбилейга улаханник бэлэмнээмитин өйдүүбүн. Үөрүүлээх миитин, концерт, спортивной ооньуулар буолар сирдэрин — паарканы коллектив үлэһиттэрэ, оролоор бэлэмнээбиттэрэ. Үгүс тутуулар адыас сагалыы оһоһуллубуттара. Оройуон салалтата бэлэс историческай бырааһынныкка детдом коллектива ыһыт үлэтин сэргээбитэ, махтаммыта. Ол да иһин детдом оролоор концерт көрдөрбүттэрэ, арааппар биэрбитэ, үөрүүлээх сессия президиумугар олорубутум уонна оройуон пионердарын, үөрэнээччилэрин ааттарыттан тыл эппитим. Оролоор күрэхтэһиилэрэ туспа хамаанда быһытынан киирбиппит. Итини барытын ыстаарсай пионер баһаатай Николай Гаврильевич Новгородов тэрийбитэ.

Детдом оролоор өйтөн аагы, оһоһуу быыстапкатыгар, уонча сыл устата оройуонга уонна республикага бастаабыттар, уусуран самодеятельноска эмиз бастыыллара, үңкүүһүт, ырыаһыт уонна музыкальной инструменнарда ооньуур дьовурдаах оролоор бааллара. Юнаттар үлэригэр, пионерскай хос оформлениетыгар тэҥнээхтэрэ суоҕа, ону тэҥэ баай библиотекалааҕа. Н. Г. Новгородов, А. Д. Таркаева, Е. Д. Варамыгина, Н. А. Петрова, С. Д. Петрова оролоор интэриэһитэрин, дьовурдарын сатаан тэрийэллэр. Пионерскай эсбордун, көрсүһүүлэр, араас интэриэһинэй мероприятиялар өйтөн-санааттан сүппэт гына тэриллээлэрэ. Детдомга бары өттүнэн талааннаах педагогтар сүүмүрдэнэн үлэлээбиттэрэ. Кинилэр ишпит, эппит ыччаттара Саха сирин былаһын тухары тарҕанан, норуот хаһаайыстыбатын бары салааларыгар дьоһуннаах хардыынан үлэли сылдьаллар, оттон сорохторо төлөбүрдээх сынһалангана олоролоор. Манна олоруттартан 13 оро музыкальной үөрэү иһыттар уонна республика улуустарыгар ситиһиилээхтик үлэлииллэр. Кинилэртэн аһынаахха, Анна Петровна Мальцева ырыага айылҕаттан абылаһыт курдук Биһигини кытта олоор, гастрольга сылдьан, ылдырын истибит эрэ барыта кэрэхсирэ. «Дьулуруйар Ньургун Боотур» олонхоттон кыс бухатырдар уобарастарын ырыанан биэрэрэ. Кини республикатаагы радиокомитетка солһыһан уһуннук үлэлээбитэ. Винокуров Леонид Ильич (поэт И. Д. Винокуров — Чаҕылдан уола) быстах кэмгэ детдомга олорубута, А. В. Луначарскай аатынан театральнай институту Москвага бүтэрибитэ. Элбэи эрэннэрэ талааннаах специалист эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтэ. Степанова Евдокия Александровна каникул кэмизиргэр Хамафаттага тахсан, биһигини кытта олорубута. Сахаттан биер бастагы РСФСР үгүлээх, Саха АССР народнай артистка. Новгородова Лидия Павловна — детдомга убайа Володяны олорубуттара. Сахаттан арфа дик сэдэхтик ооньонор инструментна бастагы специалист, Корсиков аатынан Ленинградтаагы консерваторияны бүтэрибитэ, Саха Республикатын үгүлээх артиһа.

Колесов Егор Степанович уһулччу талааннаах оролоор үөрэтэр Москвагаагы орто художественнай училищени, Суриков аатынан Москватаагы художественнай академияны бүтэрибитэ. Билигин Симферополь куоракка оло-

роор. Шапошников Михаил Михайлович Саха Республикаһын үгүлээх учуутала, Дьокуускайдаагы художественнай училищени преподавателэ, Хамафаттата төрөөбүтэ. Шарапов Николай Николаевич декоративнай искусство художнига, график, Москватаагы үрдүкү промышленнай-художественнай училищени бүтэрибитэ. Керамиканан оһоһууну промышленнай суолтага таһаарыһыта. Саха сиригэр керамиканы оһорууну төрүттээбит үгүлээх. Дьокуускай куоракка олоор.

Иванова Мария Ивановна — Саха Республикатын культураны үгүлээх үлэһитэ. Глинка аатынан Ураллаагы консерваторияны бүтэрибитэ. Музыкальной училищени преподавателэ.

Сивцева Юлия Титовна Хабаровскайдаагы культура институтун бүтэрибитэ. Саха Республикатын министерствотыгар үлэлээбитэ. Оскуолаларга музыкага учууталлаабыта.

Хамафатта детдомугар олорубут, итиллибит оро үгүс. Саха сирин араас улуустарыгар тарҕанан, эйэлээх тутуу сыллары баһаана түбөһөн, үлэ үлүскэн үөһүгэр сылдьыбыттар. Араас идэлээх үлэһиттэр, республикалара, улуустара, нэһиликтэрэ барҕа сайдытыгар дьоһуннаах кылааттары киллэрбиттэрэ. Государство иитэн, үөрэттэн, кизин аһан суолугар таһаартаабытыгар күүс, кыах төһө тийэринэн үлүмнээх үлэлээһин үтүө туоһунан буолаллар.

Детдомга итиллибиттэр манна эмиз олорубут. Дьовурбүт, кыахпыт тийэринэн үлэлээн, сорохпут пенсияга тахсап, хаһаайыстыба тэринэн олорубут. Киһи буолбут детдоммут диэтин мэлди көрөбүт, киһи эппитигэр-хаммытыгар чугас, уруулуу. Бу дьэ барытыгар күндү, күн күбэй ийэбит тэҥэ. Манна олоор, үөрэнэн, дьоллоох эркиннээх суолу тутуспуппун. Дьоллоох эйэлээх дьэ кэргэн тэҥэ олоор, сорохпут салгы үөрэннэ, сорохпут үлэли тарҕаһыппыт. Манна олоор кэлэрбитигэр аһыыр, таннар туһугар санаалаах этибит, ол аата тыһынаах хаалар баһалаах этибит. Ол эрэмнээх санаабыт туолан, кыра хаһынгана хаарыйтарбат дьоммут. Күн бүгүн үгүспүт суох, олох тыһыс хаһынгана кинилэри эрдэ ылаттаата. Кинилэр тустарынан өйдөбүл сүрэхпитигэр, санаабытыгар өрүү баар. Биридэ олорубут, сэрии сылларыгар тулайаах хаалан, эрэйи-буруйу эңэрдэрин тэлэ хаампыт хаарынан дөрүтөрбүт биһиги ортобугулар суохтарыттан бэрт улаханник хараастабыт, харахпыт уута таммалыыр, сүрэхпит тохтообокко, ыгыта туппастыыр. Оо, олох бархасан, эйигин мугура суох таптыбын эбээт, ардыгар эн хаһыкын, аһыммаккын, кытаанах дьүүлүттэн сүөм түһэбит...

Вера Саввична, Татьяна Даниловна Винокуровалар Геройи элэр. Күн сиригэр үгүс ыччаты баар онорон, дьоллоох дьэ кэргэттэр. Оролоор билигин ырахан олох арҕаһыгар мөҥөстөн, сарсынны эркээйилээх олох туһун санаан, олоролоор, үлэлииллэр. Олохтон туораабыт бархасаттары — ийэни, аҕаны ыччат солбуйар. Вера Саввична Винокурова тылааһыгар төрөөбүтэ. Хамафаттага үөрэммитэ, колхоз, совхоз тутаах үлэһитэ — ыанньксыт. «Бочуот Знага» орден ылбыта. Олохтон эрдэ туораабыта хомолтолоох, үгүс өрүнү, сизинэри, хос сизинэри хааллартаабыта.

Винокурова Татьяна Даниловна кыайылаах үлэһит бэрдэ, майгылаах бастына, холку, эйэс бадайы майгытын дьон-сэргэ сөбүлүүр, ытыктыыр. Билигин пенсияга олоор, сизинэрин көрөр.

Сэрии сыллары оролоор — эйэлээх тутуу сыллары эрэллээх үлэһиттэрэ. Григорьев Ион Михайлович — механизатор, уус, токарь, ити курдук инженер-механик үлэтин бэрт мындырдык билэр дьовурдаах. Итиннэ диплома эрэ суох. Оро

эрдэҥэ апликацияны бэркэ саһыра, көрдөөх-нардаах, тэбэ-нэттээх оро этэ. Ол онтон билигин үйэ аһарын кэринэ кэм ааста. Биер идэлээхтэрин кытта айымньылаахтык үлэлээбитэ. Хаһаайыстыба тэринэн, күнтэн соло булбат.

Протопопов Наум Николаевич эрдэ тулайаах хаалан, сылаас, тооһу олоххо итиллибэтэ, ол эрээри биер саастылаахтарын кытта үчүгүйдик үлэлээн, общественной, спортивной олоххо актыбынайдык кыттыбыта, билигин пенсионер.

Петров Михаил Иванович детдомна олоор, көрсүтүк үөрэммитэ. Холбурга сылдьар үөрэнээччи Дьокуускайга экскурсияга сылдьыбыта. Колхозка, совхозка механизатор, наладчик-инструктор. Аһан сиппэиккин кини төһө элбэх гектары аһан, тракторынан оғустарытын. Төһөлөөх сир хоруттарбыта буолуой. Хор, ол курдук кыайылаах, туругас олоругас бархасан.

Ушницка Февронья Дмитриевна үөрэнэн, бэртээхэй үлэһит, ханна да үлэлээтэр дьон-сэргэ аһынар гына элэбир. Учууталынан, оскуола сэбидиссэйинэн, нэһилик сэбиэтин исполкомун председателинэн, солбуйааччытынан, нэһилик дьаһалтатын специалиһынан өрүү таһаарылаахтык үлэлиир. Нам улууһун бочуоттаах гражданина.

Винокуров Константин Саввич детдомна кыра сылдьан олорубута. Көрсүө, сэмэй майгылаах, колхоз, совхоз төһүү үлэһит, сылгыһыт. Или үлэтин маастара. Күүстээх дириллэр, ол идэтин көрдөрөн, дьон сөхпүтүн махтаһытын билбэпит. Үгүс оро аһа.

Нам улууһугар Хамафатта детдома 11 сыл үлэлээбитэ. Роман Семенович Парников 9,5 сыл үлэлээн, оролоор убаастабылларын, тапталларын ылбыта. Детдом оро тэрилтэлэрин быһытынан үлэлиир, салаллар кыаһын көрдөрбүтэ. Итиллээччилэр аһы-аһы, ооньуу-ооньуу үөрэнэн, туһалаабыта эрэ буолбакка, сүрүн ситиһиитэ өрүнү үлэһити этэ. Мас бэлэмигэр, от оттоонунугар, сир аһын хомуйууга, сүөһүнү, сылгыны көрө, иитигэ тийи олох мындырыгар барытыгар үөрөспүтэ. Оролоор аһы асты, иһити, таһаһы сууһаасты, культурнайдык олорууга, уус-уран самодеятельноска кытта, музыкальной инструменнарга ооньуу үөрэммиттэрэ. Онон итиллибит изэспитин толорон, туһалаах дьон буола улааппыт. Коммунистическай партияга, советскай правительствода сэрии тулайаахтарын көрөн-хараһан, киһи онорбуттарыгар мугура суох махтанабыт.

Детдомна итиллэн, үлэһит буолан, дьон-сэргэ махталын, ытыктыбын ылбыт дьону аһыага суогу билэбит. Кинилэр чийинэй, айымньылаах үлэлэринэн, олоххо эрэллэринэн чизтэнээлэр. Партизан бөһүлөгүн ытык-мааны дьоһуннаах кырдыаһа Прокопий Егорович Соловьев кыра эрдэхпитэн үчүгүйдик билэбин. Өйдөөх, толкуйдаах оро этэ. Сэрии ыар тыһа охсон, ситэ үөрэммитэ. Вэйэтин дьулуруунаан, кыһамныгынан орто профессиональнай үөрэҥи ылбыта. Механизаторынан, биридэһинэн, управлюющайынан олус бэркэ үлэлээбитэ. Саха Республикаһын норуотун хаһаайыстыбатын үгүлээх үлэһитэ. Салбанна тахсан, сирин-уотун, дьонун-сэргэтин сөбүлээн, онно дьэ-уот тэринэн, тыыл, үлэ ветерана Петр Егорович Соловьев олоор. Үлэ-тэн чарыйбакка, дьонго-сэргэ үчүгэй дэтэнүлээбитэ. Бултаан да сирдэрбэтэ. Итиллибит детдомун аһынан ахтар.

Кычкын Леонид Николаевич үрдүк үөрэҥи бүтэрибитэ. Кизин эрудициялаах, олоххо буспутхаппыт киһи. Саха Государственнай университетыгар уһуннук физическай культура кафедратын сэбидиссэйинэн үлэлээбитэ. Айымньылаах үлэти тохтообот. Үлэтинэн командировкага бара турар. Кыһамнылаах аҕа, эһэ, дьэ кэргэн тапталлааҕа.

Георгий КРИВОШАПКИН, Хамафатта детдомун 1943 — 50 сс. итиллээччитэ, улуу ытык киһитэ

Редакция почтатыттан «КУСТУК» ОБО САДА

Партизан нэһилиэгэр Н. С. Алексеева сэбидиссэйдээх сайынны «Кустук» оро сада үлэлээбитэ төрдүс сыла. Бу иннинэ хаһаакка суруллубута. Ону хатылабаппын. Вэйэлэрин күүстэринэн көмөлтө хаһаайыстыба тэриммиттэр. Былырын 75 суотай сиргэ хортуопшуй олоордон, 160 куулу хомуйбуттара. Моркуобу, сүбүкүлэни эмиз үүнэрэллэр. Хортуопшуйу, огуруот аһын аһылаан, 11 тыһыңча солкуобайы киллэриммиттэр. Хортуопшуйтан кыһыңыга хаһааммыттар, сизэмэ анаан уурбуттар. Оғурсууну, помидору оғолорго сизэтэллэр, ордугун кэсизэрбэлээн уһун кыһыны быһа туһаналлар. Харчыларынан ДВП, үөрэтэр пособие, таңас сууһан ыктарар центрифуга, тутуу матырыһаала аһылаһыттар.

Оролоор астарын тобоһунан икки сибинньини итэллэр. Ааспыт кыһын Чурапчылар детсадтарын көмөлтө хаһаайыстыбаларын көрөн, хархатара аһылыбыт, тэрилтэлэрбит тэриммиттэрэ көстүбэт. «Кустук» оро садын үлэтин көрүт да киһи хараҕа аһылыа курдук. Аны туран Партизан баһынай хаһаайыстыбаларын, оғуруочтуларын оғолоро детсадка сылдьаллар эбит. Үлэһиттэргэ улахан көмө.

Биер сезонга 25 миэстэ 60 төрөппүт сайабылыанна биэрбит. Дьокуускай, Никольскай, Нам оғолоруттан кытта бааллар. Чуғастаагы нэһиликтэр Чурапчы, Сунтаар түгэр түспөккө, «Кустук» детсад көмөлтө хаһаайыстыбатын үлэтин көрөн, бэйэбит тэриннээ этибит. Сайлыкка олоор детсад оғолоро цеменинэн кутуллан оғоһуллубут бассейнга сөтүөлүүллэр, сибэкинин кизэргэммит олбуор иһигэр ооньуулар.

Саһаны олоххо киллэрингэ сэбидиссэй Н. С. Алексеева бағартанан, баһылык С. Д. Евсеева өйөөһүнүнэн тэриллит сайлык-детсад дьонго-сэргэ үгүс оғорбугулар махтал истиги тыллара суруллубут кинигэлэрэ туоһулуу.

К. ЕРЕМЕЕВ, 1 Хомустаах СИТИИ БЫЛЫ ЭРИЛЛЭН

Быйыл сааспыт, сайыммыт төһө да ардаатар кутуһах, моғотой, дьэ баһарааскы элбэх дьыла буолла. Дьэ таһынаагы оғуруот аһын сүгүн туруорбат түгэннэрэ үөскээтэ.

Ыксааммын «Талба» баһаарга кутуһах дьаатын ылаары сырыттым. Биер чуолданга эдэр кыс дьовус суулаагы 15 солк. атыһылаата. Мин сорокун сиппит киһи быһыгынан соторутаагыта аһылыбыт хаһаайыстыба табардарын аһылыбыр мағарыңна киирдим. Онон үкчү итинник кутуһах эмин 4 солк. атыһылыллар эбит. Хайа аһыны, бастаан ылбыһын эдэр атыһылааччыга төннөрдүм.

Баһаарга биридиллэн атылааччылар сорох түгэнгэ табардарын сыанатын 3-4 төгүл үрдэтэн атыһылыллара баар суол эбит. Итини бопсор инииттэн улуу дьаһалтатын туһааннаах отдела хонтуруолу күүһүрдэрэ наада буолбут.

КИҢИ ТУҢУГАР АНАНЫАХТААХ

Улууспут киинигэр мас универмаг кэтээр баар хаһаайыстыбаннай мағарыңыңа киллэп атыһыланан чугас олохтоохтор, тэрилтэлэр үлэһиттэрэ, аһар дьон абыраммытара. Соторутаагыта улууСО салалтата ити мағарыһыңга килиэби атыһылыры тохтоото. Сурага хаһаайыстыбаннай табары кытта ас бородуукталарын атыһылыр көңүлэмэт үһү.

Үгүстэр билэргит курдук, бу бачача кизин мағарыһын. Манна икки отделеһи аһан биер мунугар килиэби атыһылыр буоллар дьон-сэргэ махтанна этилэр.

УлууСО бырабылыаннага ити кыра буолан баран суолталаах боппуруоһу суһаллык быһаарыа дик Нам с. олохтоохторо кэтэһэллэр.
В. ВАСИЛЬЕВ

Программа ТВ с 24-го по 30-е июля

Понедельник, 24 июля

ОРТ
06.00 Телеканал «Доброе утро»
09.00 Новости
09.15 Сериал «Вавилонская башня»
10.15 Поле чудес
11.30 Сериал «Лето наших надежд»
12.00 Новости
12.15 Телеканал «Добрый день»
13.10 Сериал «Спрут»
14.30 Программа «Вместе»
15.00 Новости
15.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста»
15.40 Звездный час
16.10 «...До шестнадцати и старше»
16.40 Вкусные истории
16.55 Сериал «Вавилонская башня»
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.20 Банка комиксов
18.50 «Ералаш»
19.00 Погода
19.05 Детектив «Тайна записной книжки»
20.45 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Время
21.45 От создателя «Секретных материалов»
22.40 Взгляд
23.20 Время футбола
00.05 Сериал «Майк Хаммер. Блудная дочь»
01.05 Новости
01.30 «Паранормальные явления. Закрытое досье»
РТР
Канал «Россия»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.20, 06.50, 07.40, 08.45 «Доброе утро, Россия!»
06.35, 08.35 Семейные новости
07.30 «Почта РТР»
08.20 Телеспешназ
09.35 «Приключения капитана Пронина». Мультсериал
09.45 «Черный пират». Мультсериал
10.10 Комедия «Соблазнитель»
11.05 Сериал «Санта-Барбара»
12.00 Диалоги о животных
13.00 Вести
13.30 «Марьяна роша»
14.00 Сериал «Черная жемчужина»
14.50 Сериал «Богатые и знаменитые»
15.50 «Два рояля»
16.40 Телеспешназ
17.00 Вести
17.30 «Сто к одному»
ЯКУТСК
18.20 Программа передач
18.25 К 100-летию якутской литературы
18.55 «2000 добрых дел»
19.00 «Сарыал»
19.30 «Саха сирэ-Якутия»
19.50 Реклама
Канал «Россия»
20.00 Вести
20.45 Сериал «Дикий ангел»
22.35 Сериал «Следствие ведут знатоки»
00.00 «Ринг-2000»
01.05 «Дежурная часть»
3-я программа
Канал «Россия»
18.20 Сериал «Королева Марго»
19.25 «Как потратить миллион»

Вторник, 25 июля

ОРТ
06.00 Телеканал «Доброе утро»
09.00 Новости
09.20 Сериал «Вавилонская башня»

09.20 Сериал «Вавилонская башня»
10.25 Здоровье (с сурдопереводом)
10.55 «Чтобы помнили...»
11.35 Сериал «Лето наших надежд»
12.00 Новости
12.15 Телеканал «Добрый день»
13.05 Сериал «Спрут»
14.30 Программа «Вместе»
15.00 Новости
15.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста»
15.45 Царь горы
16.10 «...До шестнадцати и старше»
16.40 Вкусные истории
16.55 Сериал «Вавилонская башня»
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.20 «Каламбур»
18.45 «Ералаш»
18.55 Погода
19.00 Фильм «Опасные гастроли»
20.45 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Время
21.45 «Всенародный Володя»
22.30 Песни Владимира Высоцкого
23.40 Новости
23.55 Дневник Московского кинофестиваля
00.05 Детектив «Свой или враг?»
00.35 Сериал «Служба новостей»
РТР
Канал «Россия»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.20, 06.50, 07.40, 08.45 «Доброе утро, Россия!»
06.35, 08.35 Семейные новости
07.30 «Почта РТР»
08.20 Телеспешназ
09.35 «Приключения капитана Пронина». Мультсериал
09.45 «Черный пират». Мультсериал
10.10 Комедия «Соблазнитель»
11.05 Сериал «Санта-Барбара»
12.00 Диалоги о животных
13.00 Вести
13.30 «Марьяна роша»
14.00 Сериал «Черная жемчужина»
14.50 Сериал «Богатые и знаменитые»
15.45 «Два рояля»
16.40 Телеспешназ
17.00 Вести
17.30 «Сто к одному»
Якутск
18.20 Программа передач
18.22 Якутск накануне II Международных спортивных игр «Дети Азии»
18.30 «Туолбэ»
19.00 Тья сирэ
19.30 «Саха сирэ-Якутия»
19.50 Реклама
Канал «Россия»
20.00 Вести
20.45 Сериал «Дикий ангел»
22.40 Фильм о Владимире Высоцком «25.07.2000»
23.05 «20 лет без Высоцкого»
00.55 «К-2» представляет
01.50 «Дежурная часть»
3-я программа
Канал «Россия»
18.20 Сериал «Королева Марго»
19.25 «Как потратить миллион»

Среда, 26 июля

ОРТ
06.00 Телеканал «Доброе утро»
09.00 Новости
09.20 Сериал «Вавилонская башня»

10.20 Пока все дома
10.50 Колесо истории
11.30 Сериал «Лето наших надежд»
12.00 Новости
12.15 Телеканал «Добрый день»
13.05 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста»
15.40 Зов джунглей
16.10 «...До шестнадцати и старше»
16.40 Вкусные истории
16.55 Сериал «Вавилонская башня»
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.20 «Собачья работа»
18.35 «Ералаш»
18.45 Погода
18.50 Комедия «Двое: я и моя тень»
20.45 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Время
21.45 Сериал «Угол атаки»
22.40 Как это было
23.25 Новости
23.40 Дневник Московского кинофестиваля
23.50 А. Гордон «Собрание заблуждений»
00.20 Сериал «Служба новостей»
РТР
Канал «Россия»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.20, 06.50, 07.40, 08.45 «Доброе утро, Россия!»
06.35, 08.35 Семейные новости
07.30 «Почта РТР»
08.20 Телеспешназ
09.35 «Приключения капитана Пронина». Мультсериал
09.45 «Черный пират». Мультсериал
10.10 Мелодрама «Принцесса моих грез»
11.05 Сериал «Санта-Барбара»
12.00 Диалоги о животных
13.00 Вести
13.30 «Марьяна роша»
14.00 Сериал «Черная жемчужина»
14.50 Сериал «Богатые и знаменитые»
15.45 «Два рояля»
16.40 Телеспешназ
17.00 Вести
Якутск
17.30 Программа передач
17.35 «2000 добрых дел»
17.40 «Дальний Восток»
18.10 Об изменениях и дополнениях в Конституции РС(Я)
18.40 «Кэм» программа
19.10 «Бизончик»
19.30 «Саха сирэ-Якутия»
19.50 Реклама
Канал «Россия»
20.00 Вести
20.45 Сериал «Дикий ангел»
22.35 Сериал «Следствие ведут знатоки»
23.35 «75 лет «Комсомольской Правде»
00.35 Международные соревнования по художественной гимнастике
01.20 «Дежурная часть»
01.35 Звуковая дорожка
3-я программа
Канал «Россия»
17.30 Сериал «Королева Марго»
19.25 «Как потратить миллион»

Четверг, 27 июля

ОРТ
06.00 Телеканал «Доброе утро»
09.00 Новости
09.20 Сериал «Вавилонская башня»

10.20 «Смехопанорама»
10.50 «Человек и закон» (с сурдопереводом)
11.30 Сериал «Компьютерные войны»
12.00 Новости
12.15 Телеканал «Добрый день»
13.10 Сериал «Спрут»
14.30 Программа «Вместе»
15.00 Новости
15.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста»
15.45 Программа «100%»
16.10 «...До шестнадцати и старше»
16.45 Вкусные истории
16.55 Сериал «Вавилонская башня»
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.20 Маски-шоу
18.45 «Ералаш»
18.55 Погода
19.00 Фильм «Законный брак»
20.45 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Время
21.45 Сериал «Угол атаки»
22.40 Процесс
23.30 Новости
23.45 Дневник Московского кинофестиваля
23.55 Программа «Цивилизация»
00.25 Сериал «Служба новостей»
РТР
Канал «Россия»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.20, 06.50, 07.40, 08.45 «Доброе утро, Россия!»
06.35, 08.35 Семейные новости
07.30 «Почта РТР»
08.20 Телеспешназ
09.35 «Приключения капитана Пронина». Мультсериал
09.45 «Черный пират». Мультсериал
10.10 Мелодрама «Принцесса моих грез»
11.05 Сериал «Санта-Барбара»
12.00 Диалоги о животных
13.00 Вести
13.30 «Марьяна роша»
14.00 Сериал «Черная жемчужина»
14.50 Сериал «Богатые и знаменитые»
15.45 «Два рояля»
16.40 Телеспешназ
17.00 Вести
17.35 Сериал «Королева Марго»
Якутск
19.25 Программа передач
19.30 «Саха сирэ-Якутия»
19.50 Реклама
Канал «Россия»
20.00 Вести
20.45 Сериал «Дикий ангел»
22.35 Сериал «Следствие ведут знатоки»
00.20 Чемпионат мира по панкратиону
01.55 «Дежурная часть»
3-я программа
Канал «Россия»
19.25 «Как потратить миллион»

Пятница, 28 июля

ОРТ
06.00 Телеканал «Доброе утро»
09.00 Новости
09.20 Сериал «Вавилонская башня»
10.20 «Женские истории»
10.50 Клуб «Белый попугай»
11.30 Сериал «Компьютерные войны»

12.00 Новости
12.15 Телеканал «Добрый день»
13.05 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста»
14.30 Программа «Вместе»
15.00 Новости
15.20 Фильм «Возвращение с Вельминой горы»
17.00 Сериал «Вавилонская башня»
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.20 Джентльмен-шоу
18.45 «Ералаш»
18.55 Человек и закон
19.35 Погода
19.40 Поле чудес
20.45 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 Время
21.45 Детектив «Убийство в театре»
23.35 Новости
23.50 Дневник Московского кинофестиваля
00.00 Триллер «Маска смерти»
РТР
Канал «Россия»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
06.20 «Тысяча и один день»
06.30 «Диалоги о рыбалке»
07.30 «Почта РТР»
07.40, 08.45 «Доброе утро, Россия!»
08.20 Телеспешназ
08.35 Семейные новости
09.35 «Башмачки». Мультфильм
09.45 «Ноев ковчег». Мультсериал
10.10 Мелодрама «Принцесса моих грез»
11.05 Сериал «Санта-Барбара»
12.00 Диалоги о животных
13.00 Вести
13.30 «Марьяна роша»
14.00 Сериал «Черная жемчужина»
14.50 Сериал «Богатые и знаменитые»
15.45 «Два рояля»
16.40 Телеспешназ
17.00 Вести
Якутск
17.35 Программа передач
17.40 «Дальний Восток»
18.10 «Город празднует юбилей»
18.35 «Геван»
19.00 «Лик»
«Возьмемся за руки, друзья»
19.30 «Саха сирэ-Якутия»
19.50 Реклама
Канал «Россия»
20.00 Вести
20.45 Боевик «Живая мишень»
22.35 Фильм «Дюба-дюба»
01.00 Фильм «Последний полет»
02.35 «Дежурная часть»
3-я программа
Канал «Россия»
17.35 Сериал «Королева Марго»
19.25 «Городок»

Суббота, 29 июля

ОРТ
08.00 Новости
08.15 Слово пастыря
08.30 Сериал «Все путешествия команды Кусто»
09.25 «Играй, гармонь любимая!»
09.55 «Ералаш»
10.10 Смак
10.30 Детектив «Путь к Трианону»
11.00 «С легким паром!»
11.35 Утренняя почта
12.05 Фильм «Запретная зона»
14.15 «В мире животных»
15.00 Новости
15.10 Сериал «Горец»
16.00 Седьмое чувство
16.40 «Жизнь замечательных людей»
17.10 Угадайка
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.10 «Женские

истории»
18.45 «Ералаш»
19.05 София Ротару в программе «Люби меня»
21.00 Время
21.45 Фильм «Во всем виноват посыльный»
23.15 Дневник Московского кинофестиваля
23.25 Боевик «Время убивать»
РТР
Канал «Россия»
08.00 Фильм «Мэл»
09.30 «Почта РТР»
10.00 «Доброе утро, страна!»
10.45 «Сто к одному»
11.35 Сам себе режиссер
12.05 Сериал «Друзья-1»
12.35 «Золотой ключ»
13.00 Вести
13.20 Мелодрама «Запретная любовь»
15.30 Фильм «Братишка-2000»
16.10 «Планета Земля»
17.05 «Вечера в Политехническом»
18.05 Моя семья
Якутск
19.05 «Сардаана» программа
19.30 «Лена-ТВ»
Канал «Россия»
20.00 Вести
20.45 «Аншлаг» и К
21.50 Боевик «30-го уничтожить»
00.20 Триллер «Дьявол во плоти»
02.00 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1»
3-я программа
Канал «Россия»
19.05 «Два рояля»

Воскресенье, 30 июля

ОРТ
08.00 Новости
08.10 «Служу России!»
08.40 Вкусные истории
08.50 «Дисней-клуб»: «Аладдин»
09.20 Утренняя звезда
10.10 «Непутевые заметки»
10.30 Пока все дома
11.05 Комедия «Альф»
11.35 Здоровье
12.05 Фильм «Командир счастливой «Шуки»
14.15 Клуб путешественников
15.00 Новости
15.10 Сериал «Горец»
16.05 «Возможно все!»
16.25 «Дисней-клуб»: «101 далматинец»
16.55 «Дисней-клуб»: «Новые приключения Винни-Пуха»
17.20 «Серебряный шар»
18.00 Новости (с сурдопереводом)
18.15 Закрываете XXII Московского международного кинофестиваля
19.15 Комедия «Три плюс два»
21.00 Время
21.40 Погода
21.40 Боевик «Конан-варвар»
00.00 Фильм «Интервью»
РТР
Канал «Россия»
08.00 Фестиваль солдатской песни «Виктория»
09.20 «Устами младенца»
09.50 «Доброе утро, страна!»
10.30 «Аншлаг» и К.
11.25 «Городок»
12.00 Русское лото
12.40 Мультфильмы
13.00 Вести
13.20 Комедия «Ты - мне, я - тебе»
Якутск
15.00 «Кырачаан»
15.15 «Бизончик»
15.35 «Молодая пресса-2000»
Канал «Россия»
15.55 Фильм «Папа»
16.25 Комедия «Брюнетка за 30 копеек»
18.10 Комедия «Европейские каникулы придурков»
20.00 Вести
20.45 Фильм «Женщина в море»
21.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1»
00.10 Город моей любви»
01.50 Боевик «Карен Маккой - это серьезно»

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиги күн күбэй ийэбит, тапталлаах эбэбит, Салбаг олохтооҕо Мария Афанасьевна Колосова...

диэн сиригэр төрөөбүтэ. Убайынаан иккиэлэр этэ. Убайа Иван Афанасьевич Колосов сэрби кэнниттэн Москвага тыл үөрэҕэр киирэн баран, дойдутугар сыһыана сылдыан, аҕыйах хонукка ыалдыаат өлбүтэ.

Дьокуускайга Федоровтар диэн ыалга иитилибитэ. Эдьийдэрэ Мария Евсеевна Федорова биллиилээх революционердарга М. К. Аммосовка, П. А. Ойуунускайга көмөлөспүт үтүөкөн дьахтар. Дьэстээҕи альбоммутугар ийэм Мария Евсеевнаны кытта түспүт хаартыскаларга элбэхтэр.

Ийэм эбэтинээн Улуу Сыйыһа Икки Күөл диэн сиргэ олоҕорбуттар. Онтон Салбагга мин аҕабар Егор Дмитриевич Сысылатинга кэргэн тахсан, 50 сыл устата дьоллоохтук олоҕорбуттара. Аҕыс оҕону төрөппүттэрэ, иитэн кини гыммыттара.

Ийэм эдэригэр колхозка биригэдьиридээбитэ, суотчуттабыта, «1941—45 сс. Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии» килбиһинээх үлэтин иһин медалынан наҕараадаламмыта. Кэнники

элбэх оҕолоонун сайын отчуттарга килиэп астаабыта, кыһын кулуупка остуорастаабыта.

Ийэбит, эбэбит көнө, сурдугу майгылааҕа, аҕыйах сангалааҕа, ыраас-чэбэр тутунуулааҕа, миньигэ элбэх астааҕа. Аччыктаабыты аһатан, тонмуту ириэрэн таһаарара, элбэх хоһоолоох ыаллар этилэр. Аҕабытыгар булчут, үгүс күсчүт, куобахсыт хонон аһаллар. Барытыгар ийэбит итии чэйэ, аһа бэлэм буолара.

Биһиэхэ, оҕолоругар, сыһыана аламаҕайа, үтүө санаата, сүбэтэ-амата, үлэ-хамнаска үөрэтитэ-такайыта оҕолорбуттар, сиэннэригэр, куруук холобурга сылдыыра, сырдык мөссүөнэ ханан да умнуллуу суоҕа.

Түмүкпэр ийэм биригэдьиригэр кыһа Наталья Харлампьева «Ийэм кэриэһигэр» диэн хоһоонун санаан кэллим. Мин ийэм өллө.

Орто дойдуга олоҕун Сурдугу эргирэ ситтэ. Эмискэ, соһуччу, түргэнник Сырдкы тыһа быһына.

Хааллыбыт биһиги тулайах, Саасытын сипит уоллаах кыһа, Күн сириг булларбыт атаах оҕолоро. Айыы сатыылаабыт Араҕастаах, Улуу Сыйы Мин ийэм ахтар алаастара, Хайа эрэ ыраахха, Атамай түгүрү сасыт Бүтэй сирдэр... Сэриининиз эдэр эрдэҕинэ Дьоллоох олоҕу кэтэспитэ кини онно, Аһыы абатын, эрэй эгэлгэтин Амсайбыта кини онно. Эссө күһүн тыһа Биллэ илик дии, ийээ, Эссө атырдаах ыйа Бүтэ илик дии, ийээ, Эссө хатын лабаата Саһара илик дии, ийээ, Эссө бурдук буолакка Буһа илик дии, ийээ, Эн буоллар бардын, Бардын төһүбүт дойдугар, Айыллыбыт айыын сиригэр...

Диана ДАНИЛОВА

Хамаҕатта

БИЛЭЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Сөбүгэр сыанаҕа шифер 35 шт., 40 мм. былаахы 4 куб. м. атыылаһабын. Билсэр телефон 23-1-82 киһэ 9 ч. кэнигиттэн.

Продается а/м ВАЗ-21043 1993 г. выпуска. Телефон 21-1-68 вечером.

«Бүөр Күөлүнэн» «Эбэ» собуруу өттүнэн барар суолтан палатка булулуна. Сүтүктээхтэр 22-1-10 телефонуна билсэ сылдыһыҥ.

Администрация Намского улуса извещает граждан улуса, желающих выехать за пределы республики на постоянное место проживания и не имеющих жилья в регионе вселения Российской Федерации, имеют право на жилищную субсидию, в соответствии с Федеральным законом «О жилищных субсидиях гражданам, выезжающим из районов Крайнего Севера и приравненных к ним местностях» от 25 июля 1998 года за № 131-ФЗ.

В целях подготовки в Госкомсевер России материалов к защите бюджетной заявки на 2001 год, Правительство РС(Я) формирует заявки от улусных администраций на предоставление гражданам жилищных субсидий.

Администрация Намского улуса просит граждан, желающих выехать на постоянное место жительства за пределы республики и имеющих право на получение жилищных субсидий за счет федерального бюджета обращаться с заявлением на имя и.о. главы улуса в управление экономики администрации Намского улуса в кабинет 212, телефон 21-6-56 до 26 августа 2000 года.

Форма заявления произвольной формы на русском языке, к заявлению обязательно прилагаются следующие документы:

- 1. Справка о составе семьи;
2. Справка о времени проживания в улусе, в республике, или копия трудовой книжки (непрерывный стаж работы на Крайнем Севере должен быть не менее 15 лет);
3. Копию или договор о строительстве (приобретении) жилья за пределами республики в регионе вселения.

Дополнительно:
1. Если выезжающие в трудоспособном возрасте и на данное время не работают - справку с Фонда Занятости о периоде регистрации в качестве безработного.
2. Если инвалид с детства - копию удостоверения инвалидности.

За информацией обращаться в управление экономики администрации Намского улуса кабинет 212 или по телефону 21-6-56.

Продается:
- печка охотничья, емкость 50 л.;
- эл./плита «Электра-1001» (4-х конфорочная);
- стол полированный, стол письменный 1-тумбовый, столик журнальный;
- стулья полумягкие (3 шт.), кресла (2 шт.), шкаф книжный;

Все б/у в хорошем состоянии, торг.
Обращаться по телефону 22-8-06.

Продаем участок под индивидуальное строительство в черте г. Якутска. Сдаем 3-х комнатную квартиру (в районе 1 колонии).
Обращаться по телефону: 26-2-78 или 24-12-11 (в рабочее время г. Якутск).

Участвую атыыланар, дьэстэ хар маастаах (лафет). Уот, газ чугас.
Билсэр телефон 21-0-15.

Эдэр ыал улус киинигэр дьээ куортамнаһан баҕарар.
Билсэр тел. 23-2-13 (киһэттин)

Намский УОВД МВД РС(Я) в настоящее время может принять на службу мужчин до 35 лет, отслуживших в Вооруженных Силах России, офицеров запаса, имеющих соответствующее образование на должности: оперуполномоченного - 2, участкавого инспектора милиции, помощника начальника отдела - оперативного дежурного - 1, инспектора группы по предупреждению экологических правонарушений - 1, инспектора дорожно-патрульной службы - 1.
По вопросу трудоустройства обращаться по адресу: с. Намцы, ул. С. Платонова, 20.

Считать недействительным утерянное водительское удостоверение, выданное Намским ГИБДД 01.12.99; категория А, С, серия № 14 АН, № удостоверения 748356, серия и № талона предупреждений 710462; 14 КХ 292164 на имя Мальцева Спиридона Петровича.
Таастаах дьаһалтатыгар сулумах, үрдүк экономист-бухгалтер үөрэхтээх кылаабынай бухгалтер наада.
Билсэр тел. 21-8-88, 24-5-16.

Внимание владельцев жилых домов, пользующихся коммунальными услугами. На основании Постановления Правительства РФ за № 1099 от 26.09.94 г. пункта 2.5 «Правил предоставления коммунальных услуг» с 1 августа 2000 г. будет производиться начисление пени в размере 1-го % за каждый день просрочки от суммы задолженности.
Просим владельцев жилых домов, пользующихся коммунальными услугами, погасить задолженность.

«Эбэ» бааһынай хаһаайыстыбата (Таастаах нэһилиэгэ) ликвидацияга барарынан интэрэстээх дьон 2 ый иһинэн ахсаан аахсаргытыгар.

Grid of small advertisements for various services, including legal assistance, medical services, and local business offers.

Grid of small advertisements for various services, including legal assistance, medical services, and local business offers.

Large advertisement for 'ЭНСИЭЛИ' newspaper, including contact information and subscription details.

Large advertisement for 'ЭНСИЭЛИ' newspaper, including contact information and subscription details.